

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра філософії, біоетики та іноземних мов

Силабус навчальної дисципліни
“Іноземна мова”

Обсяг навчальної дисципліни	Загальна кількість годин на дисципліну: 180 годин, 6 кредитів. Семестри: II. 1 рік навчання.
Дні, час, місце	За розкладом занять. Кафедра філософії, біоетики та іноземних мов. Одеса, вул. Ольгіївська, 13
Викладач (-і)	Проф. Д.пед.н. Русалкіна Л.Г., доц. Абрамович В.Є., ст. викладач Лазор Н.В., ст.викл. Мокрієнко
Контактна інформація	Контактна інформація E-mail: philosbioet@onmedu.edu.ua Очні консультації: з 14.00 до 17.00 кожного четверга, з 9.00 до 14.00 кожної суботи Онлайн - консультації: з 16.00 до 18.00 кожного четверга, з 9.00 до 14.00 кожної суботи. Посилання на онлайн - консультацію надається кожній групі під час занять окремо.

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація зі здобувачами ступеня доктора філософії буде здійснюватися аудиторно (очно).

Під час дистанційного навчання комунікація здійснюється через платформу Microsoft Teams, а також через листування електронною поштою, месенджери Viber (через створені у Viber групи для кожної групи, окремо через старосту групи).

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предмет вивчення дисципліни - навчання здобувачів іншомовних навичок і мовленнєвих умінь, які забезпечать необхідну для фахівця комунікативну взаємодію у сферах професійного та академічного спілкування лікарів з іншомовними пацієнтами, в процесі обговорення етапів лікування на медичних консилиумах, під час проведення професійних перемов із зарубіжними колегами, протягом виступів на міжнародних конференціях.

Пререквізити і постреквізити курсу (місце дисципліни в освітній програмі):

Курс медичного перекладу базується на вивченні здобувачами: 1) української та англійської граматики і словотвору, а також латинської мови, та інтегрується з цими дисциплінами; 2) нормальної та патологічної клінічної анатомії, гістології, цитології та ембріології, клінічної хімії, загальної та клінічної патологічної фізіології, мікробіології, вірусології та імунології, фармакології, загальної фармації та клінічної фармакології, пропедевтики внутрішніх хвороб та терапії, інфекційних хвороб, сімейної медицини, фтизіопульмонології, внутрішньої медицини - як бази для перекладацької діяльності фахівця-науковця у галузі медицини і фармації.

Мета дисципліни: набуття здобувачами ступеня доктора філософії необхідних знань та практичних навичок володіння англійською мовою, пов'язаного з медичною та фармацевтичною тематикою; подолання лексичних, граматичних та комунікативних

труднощів, з якими мають справу фармацевти для розв'язання завдань у сфері професійної та наукової діяльності.

Завдання дисципліни:

- 1) читання та анотування неадаптованих фахових текстів у врахуванням особливостей фармацевтичної термінології і наукового стилю мовлення;
- 2) читання та розуміння змісту; складання резюме наукових статей з зарубіжних журналів; ділове листування; робота з медичною документацією іноземною мовою;
- 3) дискурс англійською мовою на професійну тематику;
- 4) формування професійно зорієнтованої англомовної комунікативної компетенції у аспірантів-фармацевтів для фахового спілкування.

Очікувані результати:

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен:

- теоретичні засади іншомовного професійного мовлення;
- основні напрями використання навичок і вмінь іншомовного професійного мовлення;
- лексичні, граматичні та стилістичні аспекти англійської мови;
- нормативні вимоги до письмового і усного мовлення;
- загальні правила написання і анотування медичних статей за фахом;
- складові іншомовної професійної компетенції.

Аспірант (здобувач) має вміти:

- розуміти зміст автентичних англомовних текстів академічного та професійного змісту;
- презентувати детальну професійну інформацію, вживаючи відповідну медичну термінологію;
- залучатися до дискусій, висловлювати свою думку стосовно змісту та форми матеріалу, що обговорюється;
- продукувати медичні тексти академічного та професійного спрямування.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Форми і методи навчання

Курс буде викладений у формі практичних занять (90 год.) і самостійної роботи аспірантів (90 год.), всього 180 год (6 кредитів).

Вивчення дисципліни повинно реалізовуватися на основі репродуктивних(ділові рольові ігри, моделювання заданої ситуації, тощо), пошукових(робота з довідковою літературою, електронними пошуковими інформаційними системами, тощо), перцептивних (відеоуроки, зустрічі з представниками англомовних країн, тощо), логічних (мовні вправи, «кейс-стаді» або аналіз конкретної ситуації), евристичних, інтерактивних методів(метод проектів).

Зміст навчальної дисципліни

Тематичний план				
№	Зміст заняття	Обсяг в годинах		
		практичні заняття	СР	
1. Принципи роботи з автентичними іншомовними джерелами інформації				
1.	Мета і завдання курсу вивчення іноземної мови	2	2	
2.	Особливості наукової медичної підмови	Особливості вживання артика з медичними термінами. Множина іменників грецького і латинського походження	2	2

		тощо.		
3.	Види читання іншомовної автентичної літератури за фахом	Порядок слів у реченні. Головні та другорядні члени речення.	2	2
4.	Особливості користування словниками та довідковою літературою. Види словників.	Види термінів: терміни-слова, терміни-словосполучення, аббревіатури; багатозначні терміни тощо.	2	2
5.	Особливості та структура медичних статей за фахом.	Архітектоніка наукової медичної статті	4	4
6.	Підготовка монологічного висловлювання за інформацією наукової статті.	Часи дієслів групи Simple	4	2
7.	Підготовка діалогічного висловлювання за інформацією наукової статті.	Типи питальних речень.	2	4
8.	Компресія наукової статті.	Особливості вживання та перекладу речень у пасивному стані.	2	2
2. Професійна та ділова документація				
9.	Професійний документ як спеціальний вид ділового мовлення	Пасивний стан дієслів. Безособові речення.	4	2
10.	Медичні довідки. Лікарняна документація.	Абревіатури і скорочення. Типи скорочень. Специфіка медичних аббревіатур і скорочень. Переклад аббревіатур.	2	4
11.	Типи анотацій і рефератів.	Дієприкметники Participle I і Participle II	4	2
12.	Складання Curriculum Vitae.	Принципи перекладу власних назв. Транскрипція і транслітерація.	2	1
13.	Складання резюме.	Числівник. Кількісні і порядкові числівники. Читання дат, позначення часу.	2	1
14.	Складання ділового листа.	Кліше і формули англomовного ділового листування.	4	2
15.	Складання реферату.	Інфінітив, його форми та функції.	4	2
16.	Складання анотації.	Об'єктний інфінітивний комплекс (складний додаток)	4	2
3. Науково-дослідна робота: особливості іншомовної комунікації				
17.	Складання плану	Вираження майбутнього	2	2

	дослідження	часу дієслів		
18.	Використання мовних зразків (отримання інформації, обговорення, пропозиції, тощо).	Модальні дієслова та їх еквіваленти Часи групи Continuous.	2	4
19.	Складання презентації до конференції.	Ступені порівняння прикметників та прислівників. Конструкції порівняння.	2	2
20.	Складання доповіді на наукову конференцію.	Типи підрядних речень. Сполучники.	2	2
21.	Підготовка інформації про наукову діяльність.	Часи дієслів групи Perfect	2	4
22.	Підготовка монологічного повідомлення про проблему, мету та методи дослідження.	Суб'єктний інфінітивний комплекс (складний підмет)	2	4
23.	Підготовка монологічного повідомлення про науковий експеримент.	Дроби. Читання формул. Узгодження часів	4	4
24.	Аргументування наукової роботи.	Непряма мова	4	2
25.	Висновки з наукової роботи.	Герундій, його форми та функції.	4	4
26.	Узагальнення наукових даних роботи.	Емфатична конструкція it is (was) ... that (who) ... та інші емфатичні конструкції.	2	2
27.	Складання галузевого термінологічного словника.	Основні словотворчі моделі, афікси та терміноелементи медичної термінології	2	6
4. Академічне та професійне спілкування				
28.	Приїзд, від'їзд, розміщення учасників конференції.	Правила заповнення анкет і формулярів (умовні скорочення, тощо)	2	2
29.	Програма конференції. Запрошення і реєстрація учасників.	Письмові кліше ділової комунікації	2	2
30.	Типи засідань. Порядок денний.	Письмові кліше ділової комунікації	2	2
31.	Документи, необхідні для організації конференції, кореспонденція.	Письмові кліше ділової комунікації	2	4
32.	Процедура конференції. Голосування.	Кліше усної ділової комунікації	2	2
33.	Дискусія. Протокол засідань.	Умовний спосіб дієслів	2	2
34.	Доповіді, звіти, повідомлення, вітання.	Система часів англійської мови (узагальнення)	2	2
35.	Захист рефератів.		2	2

	Всього:	90	90
--	----------------	-----------	-----------

Рекомендована література

Основна:

1. Англійська мова для аспірантів очної форми навчання : Навч. посіб. для аспірантів і наукових співробітників / Г.Г. Єршомкіна, Л.Г. Русалкіна. Одеса, 2017. 54 с.
2. Переклад англомовних текстів у сфері медичної допомоги. Частина I. Асептики і антисептики, перев'язування і перев'язувальні матеріали, рани та переломи : навчальний посібник для студентів закладів вищої освіти / [Л. М. Черноватий , Л. А. Коваленко, О. А. Кальниченко та ін.] ; за ред. Л. М. Черноватого, О. В. Ребрія. – Вінниця : Нова Книга, 2019. – 280 с.
3. Medical Terminology. An Illustrated Guide. Barbara Janson Cohen, Shirley A.Jones. Ninth Edition. Jones and Bartlett Learning, 2021, - 670 p
4. Medical English for Academic Purposes / Ю.В. Лисанець, О.М. Беляєва, М.П. Мелашенко 2018, Видавництво Медицина. - 312 с.
5. Suzanna Reiss-Koncar. The Healthcare Interpreter: A Textbook for Advanced Medical Interpreting. Culture & Language Press, 2022. 378 p.
6. Felicity O'Dell, Michael McCarthy. Academic Vocabulary in Use. Second Edition. Cambridge University Press, 2016. 174 p.

Додаткова:

1. Raymond Murphy. English Grammar in Use. Cambridge University Press, 2019. – 380 p
2. Кобзева О., Жовнір О., Лазор Н. Вплив штучного інтелекту на розвиток мовної культури та перекладознавства в Україні. *Вісник науки та освіти*. № 4(34). Серія “Філологія”. 2025. С 516-532
3. Lazor N.V., Mokrienko E.M. Language and Identity: the Interplay between First and Second Language Identity in Foreign Language Learning. *Інноваційна педагогіка*. Випуск 83. Том 1. 2025. С. 32-36
4. Rusalkina L.H., Grigoriev E., Lazor N. Formation of Professional Foreign Language Speech Skills of Medical Specialists by Means of Game Modelling. *Інноваційна педагогіка*. Випуск 57. Том 2. 2023. с.134-136.
5. Business English. Course Book Level 1. London: Dorling Kindersley Limited, 2017.
6. Professional Medical English: Course book for higher education students, speciality 222 Medicine of higher educational institution institutions of IV level of accreditation / Rusalkina, L. H.; Mokriienko, E. M.; Lazor, N. V.; Bermas, O. M. - Odesa: ONMedU, 2023. - 256 с.

ОЦІНЮВАННЯ

Методи поточного контролю: Оцінювання успішності вивчення кожної теми дисципліни виконується за традиційною 4-х бальною шкалою.

Поточна успішність розраховується як середній поточний бал, тобто середнє арифметичне всіх отриманих аспірантом оцінок за традиційною шкалою, округлене до 2 (двох) знаків після коми, наприклад 4,75.

Оцінювання поточного контролю з дисципліни:

Оцінка	Структура оцінки поточної навчальної діяльності одного практичного заняття
Відмінно «5»	Здобувач ступеня доктора філософії виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили.

Добре «4»	Здобувач вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує справи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна.
Задовільно «3»	Здобувач відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих.
Незадовільно «2»	Здобувач володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.

До підсумкової атестації допускаються лише ті аспіранти, які не мають академічної заборгованості і мають середній бал за поточну навчальну діяльність не менше 3,00.

Форми і методи підсумкового контролю:

Формою підсумкового контролю знань з навчальної дисципліни є іспит.

Структура іспиту:

1. Читання і письмовий переклад із словником рідною мовою оригінального тексту з фаху. Обсяг – 2000 друкованих знаків. Час виконання 45 хв.
2. Письмове анотування іноземною мовою (500 друкованих знаків) українського тексту загальнонаукового характеру обсягом 4000 – 4500 друкованих знаків. Час виконання 40 хв. Допускається використання словників.
3. Тест з граматики, лексики, читання (1 година).
4. Співбесіда іноземною мовою з питань наукового дослідження і фаху.

Оцінювання проводиться за 5-бальною шкалою. Для оцінювання екзаменаційних робіт здобувачів використовуються такі критерії:

Оцінка "**відмінно**" ставиться за глибоке засвоєння програмного матеріалу, опрацювання рекомендованої літератури, вміння використовувати набуті знання для виконання конкретних практичних завдань, розв'язання ситуацій. Відповіді на питання білету мають бути вірними та повними, оформлення відповідей – акуратним, логічним та послідовним. Припускаються незначні випадкові погрішності, які не надають суттєвого впливу на повноту та змістовність відповіді.

Оцінка "**добре**" ставиться за повне засвоєння програмного матеріалу та наявне вміння орієнтуватися в ньому, усвідомлене застосування знань для розв'язання практичних задач. Оцінка "добре" ставиться за умови виконання всіх вимог, які передбачено для оцінки "відмінно", при наявності незначних помилок. Оформлення виконаного завдання має бути охайним.

Оцінка "**задовільно**" ставиться за часткове, неповне засвоєння програмного матеріалу та недостатнє вміння у розв'язанні практичних задач. Оцінка "задовільно" ставиться за умови, якщо завдання в основному виконане та мету завдання досягнуто, а асперантів у відповіді продемонстрував розуміння основних положень матеріалу з навчальної дисципліни.

Середній бал за дисципліну переводиться в традиційну оцінку з дисципліни за 4-бальною шкалою і розцінюється як співвідношення цього середнього арифметичного до проценту засвоєння необхідного об'єму знань з даного предмету.

Середній бал за дисципліну	Відношення отриманого аспірантом середнього балу за дисципліну до максимально можливої величини цього показника	Оцінка з дисципліни за 4-бальною шкалою (традиційна оцінка)
----------------------------	---	---

4,45 – 5,0	185-200	5
3,75 – 4,44	151-184	4
3,0 – 3,74	120-150	3

Самостійна робота здобувачів

Самостійна робота аспірантів, яка передбачена темою заняття поряд із аудиторною роботою, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті. Засвоєння тем, які виносяться лише на самостійну роботу, перевіряється на останньому занятті.

ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:

- Пропуски занять з неповажних причин відпрацьовуються за розкладом черговому викладачу.
- Пропуски з поважних причин відпрацьовуються за індивідуальним графіком з дозволу деканату.

Політика щодо академічної доброчесності:

Обов'язковим є дотримання академічної доброчесності здобувачами, а саме:

- самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою даної навчальної дисципліни;
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Неприйнятними у навчальній діяльності для учасників освітнього процесу є:

- використання родинних або службових зв'язків для отримання позитивної або вищої оцінки під час здійснення будь-якої форми контролю результатів навчання або переваг у науковій роботі;
- використання під час контрольних заходів заборонених допоміжних матеріалів або технічних засобів (шпаргалок, конспектів, мікро-навушників, телефонів, смартфонів, планшетів тощо);
- проходження процедур контролю результатів навчання підставними особами.

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- зниження результатів оцінювання контрольної роботи, оцінки на занятті, заліку тощо;
- повторне проходження оцінювання (контрольної роботи, заліку тощо);
- призначення додаткових контрольних заходів (додаткові індивідуальні завдання, контрольні роботи, тести тощо);
- проведення додаткової перевірки інших робіт авторства порушника.

Політика щодо відвідування та запізнь:

Для отримання задовільної оцінки обов'язковим є відвідування і робота на аудиторних заняттях. Запізнення здобувача дозволяється не більше ніж на 10 хвилин.

Стан здоров'я: здобувачі хворі на гострі інфекційні захворювання, у тому числі на респіраторні хвороби, до заняття не допускаються.

Здобувач, який спізнився на заняття, може бути на ньому присутній, але якщо в журналі викладач поставив «нб», він повинен його відпрацювати у загальному порядку.

Використання мобільних пристроїв:

Мобільні пристрої можуть бути застосовані здобувачами з дозволу викладача, якщо вони потрібні для виконання завдання.

Поведінка в аудиторії:

Поведінка здобувачів та викладачів в аудиторіях має бути робочою та спокійною, суворо відповідати правилам, встановленим Положенням про академічну доброчесність та етику академічних взаємин в Одеському національному медичному університеті, у відповідності до Кодексу академічної етики та взаємин університетської спільноти Одеського національного медичного університету, Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній та освітній роботі здобувачів вищої освіти, науковців та викладачів Одеського національного медичного університету